

Teodor Križka

Vecičky

*Vecičky, zo dňa na deň zbytočnejšie,
vzdávam sa vás, len život vráť mi,
markytánka, ty s čarom gejše,
ty život pravý, nie ten márnotravný.*

*Prehľadám v skalách hoci tisíc štrbín,
v bútlavinách ťa nájdem, aj keď s ťažkým
pocitom úzkosti a hanby, lebo ľúbim,
v hĺbinách temných priepastí a jaskýň.*

*Buď mlčanlivá, skrytná, zanovitá,
rozpomeniem sa hoci z nepamäti,
vo vlastnej kostnej dreni nájdem si ťa,
ponesiem ako vojak epolety.*

*Všetkého, čo mi kedy bolo vzácne,
vzdávam sa, aj tých najdrobnejších vecí,
len jediného nezrieknem sa - básne,
v básni si, aj keď nie si.*

Tu som

*Prišiel som k tebe s chorým srdcom,
so srdcom ako kameň ťažkým,
pred tvoju tvár som stal si. Tu som.
A neodídem veru, až kým*

*neodštiepiš z tej skaly hrany.
Neváhaj teda, prejdi dlátom
po každom nerve, dotkni sa mi
na šiji strún a rozbi atóm.*

*Neprikazujem, skromne prosím,
osekaj ma až k takým hĺbkam,
kde povoľuješ iba bosým
anjelom stúpať. Ved' ma, vstúp tam
po prstoch so mnou. Tam, kde vládne
staviteľ stebiel, strojca klasov.
V koreni sa ma dotkni, celkom na dne
a zúrodni ma svojou krásou.*

Ilustrácia: Alexej Savrasov, Raž. 1881

https://scontent.fbts3-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/69282085_1120938918099517_5046458449630593024_n.jpg?nc_cat=102&nc_oc=AQmok92dtz6RAQ_EG-MEVR65zqKEgwVhPZPd25SRiS8h6KON1gT_ebrK1wDkVMTg9k&nc_ht=scontent.fbts3-1.fna&oh=6003f0881888226b951d3ca75dd3894b&oe=5DD01D90

Sadovník

*Záhradou chodím ako vyšinutý,
od domu k bránke, k domu od bránky.
Úrody, že ju nezjem nadosmrti.
Z oblohy bľáčia tiché baránky.*

*Až naostatok, za vrcholom leta
chodí zber, hojnosť, ktorú vydal znoj,
tú sladkosť, ktorú nesmie poznať dieťa
a nám je zrazu nanič, Bože môj.*

*** Život je plný krásy, silnejšej ako víno. Nepotrebujem si preplachovať mozog ničím, ani alkoholom, ani drogami, aby som cítil pokoj a radosť.**

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/68623795_2932916126734964_5355479555576430592_o.jpg?nc_cat=102&nc_oc=AQkb9OMmzducogRG_hcSVLvrytja_pBMSB5-tHtZdMHVUdKzt3HwfASekrTQ8vOAXizk&nc_ht=scontent-vie1-1.xx&oh=23a5e335f2c8fff773952960e7fbf8ce&oe=5DC8B3BE

Staroba

Horel som, zhorel ako jedna zo sviec?
Stiekol som zo slov? Slovo, brat môj, dosvedč,
že nie si z vosku, ale z toho kra,
na ktorom Pán Boh ohňom fúgu hrá.

Svieca je celá. Slová tiež sú celé.
Celá je duša v mojom biednom tele.
Iba to telo chradne. Nie však od hlavy,
od nôh som slabý, celkom boľavý.

Hlava je ako plameň v tvare knôtu.
Horí a z ohňa vyžaruje nôtu.
No svieca, paradoxne, celá pod knôtom,
necháva hlavu ešte napotom.

Oheň ma topí ani nie tak zhora,
trhá mi lýtka ako guľka, ktorá
vyletí z hlavne. Našťastie
mieril mi na nohu, nie do básne.

Ťažko sa žije, ľahšie o tom píše,
keď guľka triafa stále vyššie, vyššie.

*Raz do tých mojich denných úletov
trafí sa predsa, bodka za vetou.*

Korida

1

*Vnútorný zrak sa občas preklopí,
zo seba vyzriem do tamtoho sveta,
do šalejúcej starej Európy,
akoby nad jamu sa vyklonilo dieťa.*

*Podpaľujú tam na dne kostoly,
hrajú sa ako s popukanou vázou,
no nikoho to, zdá sa, nebolí,
básnikov, zdá sa, ešte ani kňazov.*

*Pozerám na tú hroznú koridu,
kord do slabín tak rýchlo, ľahko uniká.
Dokorán otvorené brány Madridu,
v koride hynie kráska miesto býka.*

*Zabíjajú ju, a už koľkýkrát!
Každý raz ešte drzejšie a smelšie.
Dovnútra, naspäť, zrak môj, dobrý brat!
Späť k zázraku, späť k Bohu, medzi verše.*

2

*Zívnu a rieknu, v stále rovnakom
rytme tu sypeš celé hrste semien.
Mne je však dobre v kraji za zrakom,
tam kdesi vnútri, kde však, ani neviem.*

*Tam úrodné sú horké semená
kostihoja aj paliny, aj pýru.
Tam seje i žne štedrá bezmenná
dlaň z lásky, čo je večná nielen chvíľu.*

*Čakám, až ten kraj vo mne ožije,
kraj z druhej strany bolesti a žiaľov.*

*V tom kraji odievajú ľalie
krajšie než na trón kniežatá a kráľov.*

*V tom kraji polí, vtákov, topoľov,
v tom kraji k nebu vyvrátených dlaní,
v tom chráme lebky, pod jej kupolou,
v tom kraji hrudnej kosti, z druhej strany.*

3

*Je iné zdravie, čo sa pomestí
na ostrie hrany medzi súd a právo,
je také zdravie pokoja a bolesti,
v nich balansuje s istotou a hravo.*

*Je iné zdravie, také ošklivé
pre ohavnosti dávno chorých vecí,
ako je príliv v samom odlive,
či oheň v skalách, ktorých kremeň miesi.*

*Do jeho sietí som sa zamotal,
nezostalo mi studené a skryté.
Je iné zdravie, ajhľa, stamodtiaľ,
kde zdroj je láska, milujúce Bytie.*

*Je iné zdravie, ako aksamiet,
prikrýva moju hanbu ako krovy strechy
a celého ma pozná naspamäť,
a nepamätá si viac moje hriechy*

4

*Európu čítam na tri slabiky,
hoci sa správne štvorslabične číta.
Čierna myš prekutáva šuplíky
pamäti mojej, pred očami skrytá.*

*Bývala krásna a aj krásna je,
vznešená ako sväté tváre z ikon.*

*No predali ju zradné partaje.
Mizne nám z očí, unesená býkom.*

*Vystiera ruky, krásna ľalia,
o skalú ako Kristus prikované.*

*A býk ju vraždí, býk ju zabíja,
hoci jej sľúbil sladké milovanie.*

*A chlapi spia a nevytasia zbraň,
rytieri kríža, nábožného meča.
Čo spraví Boh, keď sa tu hanbia zaň?
Obráni tých, čo sa mu vzpriečia?!*

*Slovensko drahé, ešte bdieš, či spíš
na hanbu sebe, na záhubu sveta?*

*Šuplíky prekutáva čierna myš,
tá pamäť, čo si nič viac nepamätá.*

Keď lístie opäť šuští k jeseni

*Keď lístie opäť šuští k jeseni,
aj keď sa plody nalievajú zrením,
zosmutniem trochu, trochu zdesený
na výkrik kdesi do ticha sa mením.*

*Listujú rána ďalšie obrázky
prichádzajúcej smrti, ktorá stúpa
do hlavy ako víno od lásky,
a vôbec nie je, ako sa zdá, hlúpa.*

*Aby jej čary ozaj vynikli,
pumpuje šťavy do viničných strapcov,
ten sladký botox, svoje mimikry,
po kraji chodiac so žobráckou kapsou.*

*Dievčatám hrnie červeň na líca,
vykrúca ich a opätkami dupká.*

*Ale ja viem, že štuchá palica
do brány cintorína, do prázdneho pupka.*

Mnoho mám detí

Mám mnoho detí, nielen vlastné dve.
Tisíce ich mám. Pobývajú u mňa
vo sviatky krásy, keď sa duša chvie,
a sú ich ako zrna plné humná.

A na humnách niet zámkov ani vrát.
V sene tam zrejú ako zimné hrušky
len slová otec, matka, sestra, brat,
chlieb, víno, voda... Vôní celé dúšky.

Visí tam cibuľa a odpočíva pluh,
a obojručný nôž, aj ponk a kosy.
A je tam dobrý duch, druh dobrodruh.
A keď ho cítiš, naisto viem, kto si.

A hompáľa tam nohou na sene
aj moje detstvo, ešte stále so mnou.
Oči má dokorán a zasnené.
A všetko to sa vedno volá domov.

A je tam rozprávka. Tá o dobre,
čo nad zlom víťazí. A je tam mýtus.
A nik tam nežobre, a nik tam nezomrie.
Stačí len prosiť, chvíľa sviatku, príď už.

V tých humnách lásky, viery, nádeje
spočíva úroda, čo vydá zem a práca.
A spieva sa tam. Veď spev všade je,
kde miluje sa, a kde Boh je, zdá sa.

A nič to, že to všetko je už z čias,
čo minuli sa. Darmo to chcú poprieť,
prídu späť, znovu navštívia aj nás,
naisto ku nám navrátia sa opäť.

Z lásky a zlosti

Tak to už býva, hláska pozve hlásku
a mieša farby na cit, na slová.
No najskôr vzbudí zlosť, a lepšie lásku,
na život vari na smrť hotová.

Celého si ťa potom z tejto zlosti,
a lepšie z lásky, stvorí nanovo.
Pečie chlieb z kostí, hostí do sýtosti
tú milú chamrad'. Takmer chrámovo.

A zavše trhá ako zuby z ďasien
písmenká. Všetkým sotva vyhovie.
Tak vzniká obraz. Takto vzniká báseň.
A možno celkom inak, ktohovie.

Modlitba za básnikov

Požehnaj, Pane, slovenskému ľudu
básnikov, nezanevri na neho.
Pokým ho pozveš na súd, nech ho budú
pred tebou hájiť spevy Hollého.
Ak je to málo, také sa tiež stáva,
že z nádhery je zrazu pahreba,
zarátaj k dobru spevy Hviezdoslava,
do ostatku sa rozdal za teba.
A tam, kde tvoj ľud s pokorou si kl'aká,
za odpustenie hriechov modlí sa,
spomeň si, Pane, ešte na Beniaka,
nezameniteľného igrica.
A nezabudni ani na Olivu,
veď v túžbe po nebi bol príkladný,
na Strmeňa, čo zomrel bez obdivu,
i na Silana prihliadni.
Na všetkých, ktorých ľúty dážď a slota
nezlomili, tie časy krutých zím,
na Julka Homolu a Jožka Tótha,
a naostatok mňa tiež prirad' k nim.
A dopraj silu ducha mladým,
nech neženú sa za módou,
čo vzápätí sa mení na dym
falše a zmätku národov.
Blíži sa chlad a tma je opäť hustá,
vstúp do nás ako do ikon.
Bez básnikov má národ nemé ústa.
Požehnaj, Pane, básnikom.

Čože je básnik

Čože je básnik? Iba lístok trávy,
čo prikladá si chlapčľa k vlhkým ústam,
a chvie sa, no a krásu slávi.
Tie chvály stále dokola si púšťam
ešte kým zaznie zbor a poľné klásky
požičajú mu zo slovníka šumu
hlásky a slová, holubice lásky.
Jazýčky trávy na úžitok sú mu.
A básnik býva srdcom klarinetu.
Dušu má k letu celkom rozovretú,
k Bohu. Boh na ňom svoje piesne hrá,
veď veľkú lásku naďalej má k svetu.
Veď požehnáva v speve každú vetu.
Veď spevom horí z neho ako z kra.

Fotografia s princeznami

*Farebná snímka, ale taká stará:
princezné v uniformách cárskych plukov.
Vrahovia! Nech vás Pán Boh skára
do posledného pokolenia vašich vnukov.*

*A čo vy, ktorí iba mlčali ste,
ako vám berú pred očami cára!
Odpusť vám, drahí, dobrý Jezu Kriste!
Milosť nech bude ako hrubá čiara.*

*Kajajte sa! Čím skôr, tým lepšie, bratia!
Či tušili ste, čo len potom bude!
Vrahovia! Blízko sú dni, už sa veru krátia,
dni ohňa v pekle po Poslednom súde.*

*Alebo nie, môj hnev len Boha prosí,
aby nič také nestalo sa s nami,
že na nás padnú guľky miesto rosy.
Ach, dávna snímka s princeznami.*

Na snímke sú najstaršie dcéry imperátora Mikuláša II. princezná Oľga Nikolajevna v uniforme 3. jelizavetgradského husárskoho pluku a Tatiana Nikolajevna v uniforme 8. jelizavetského hulánskeho pluku. Leto 1910. Uniformy sa dnes nachádzajú v múzeu Prvej svetovej vojny v Cárskom sele.

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/68397044_2488042477957323_5608089298336219136_n.jpg?_nc_cat=104&_nc_oc=AQlosqxcKmArdGDKi4B9-jDmkmiYaNojaZrbTq7vwrB_RSMIG8iWrzNzG7BkrB2EPU&_nc_ht=scontent-vie1-1.xx&oh=4f2a867f51cdf2972e90a5d42add8d9&oe=5DD03920

**** Najkrajší obraz v ráme pamäti: Okno a v ňom mamina tvár.***

https://scontent.fbts3-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/68814994_2924114234281820_4392849523366428672_n.jpg?nc_cat=100&nc_oc=AQnKo2025TF_UsL9vn2qxN1I-DDorocWFk8RY5takLuToHvzTDej8qIJUb1byW4oXrI&nc_ht=scontent.fbts3-1.fna&oh=3cf38e55e4823bde975aae9c5526bb95&oe=5DCB1F23

Pol'ana

Niekde tam v diaľke, v znojnom auguste,
opály brúsia do neskorej noci.
Odlietajú z nich kúsky, také prihusté
ako dážď náhle skamenej rosy.

V tú tichú noc si každý boží rok
do trávy líham zopár desaťročí,
upieram zrak tam hore, do výšok,
kde Matke Božej padá slza z očí.

Chodím si ku nej dušu uzmierniť,
ku krížu zložiť zopár nových bremien.

Roj meteorov padá z Perzeíd.
Ale či na znak odpustenia, neviem.

Keď padá hviezda, až tá posledná,
zaspávam v tráve prekvapivo ľahší.
Zavrhni ma či opl'uj, podved' ma,
tej noci Boh sa smeje tvojej falši.

Vyhnanie z raja

Keď raj ti chýba, neváhaj, len vyslov
z hľbokej duše ľútosť, žiaľ a tiaž.
Zem je raj, skrytý pred zmätením zmyslov
do smútku, veľmi vzdialený, no náš.

Skloň hlavu k zemi, ako sklonil pápež
majestát ducha, pozdravujúc vlast'
človeka... ty však ešte stále tápeš,
kam pokľaknúť, kam svoje bozky klásť.

Zem je raj skrytý hriechu našich očí,
pokľakni pred ňou, o raji však smúť.

Na prste Boha krúti sa a točí
vedno nás, beľmom postihnutý ľud.

Ukrytá je nám prívetivosť zeme.
Aj ja len o nej sotva tušiť smiem.
Odokryje sa nám, až precitneme,
tvár svoju rajskú odhalí nám zem.

August

Ešte len prvé vence z hrozna víje
na radosť z úrody, už veselý
v záhrení nosí vtáča nostalgie,
aj keď sa o ňu ešte nedelí.

No smútok je už, zostane tu navždy,
pomaly zreje na dno do vína
podobne ako prvé dúšky pravdy,
čo nezatají láska vdovina.

Teodor Križka

Arsenijovi Tarkovskému

(25. 6. 1907 – 27. 5. 1989)

*Keby sa potápalo v bahne
slnko i hviezdy navôkol,
ku vám sa anjel nahne,
nie jeden - spevokol,*

*chór spoza Anny Andrejevny,
čo šepkával jej do uší,
ak bude treba, aj ten spevný
zákon hneď poruší.*

*V bahne sa budú topiť
šialené stáda kobyľie.
Dupot ich temných kopýt
osudný omyl je.*

*Nad bahno čnejú ako rahná
citlivé vaše ramená
a vaša ruka ťah má
až k črtám znamenia.*

Básnik Arsenij Tarkovskij číta na lavičke knižku básní Larisy Miller (s deťmi). Dvaja básnici, bez ktorých by mi bolo otupno.

https://scontent.fbts3-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/65148613_2826264210733490_1297093961776627712_n.jpg?_nc_cat=111&_nc_oc=AQnivyHM0EqcObAsompSqQmH42BPzJ96Mt38qpbY2-iYeQlj2cW1Q-q2llxfHDy-uc4&_nc_ht=scontent.fbts3-1.fna&oh=cb13298f721b55087e138e774b7ffc5a&oe=5DBE26CA

Doma

*Narodil som sa stromu z púčika.
Ako kvet, nie ako panika.
Prileť včela a ma opelí
v najvoňavejšej košeli.*

*Malý a ešte zelený
na vetve visím, dobre mi.
Rastiem však, vetva ohne sa.
Vzd'ľujú sa mi nebesá.*

*Leto ma krásne uhostí
sakrálnou ťarchou oblosti.
V tvári mi vzbĺkne rumenec
v snách vyrušených dievčeniec.*

*Aká je ťarcha presladká
poznajú všetky dievčatká
na tichej Božej oslave
tým včelím medom ťarchavé.*

*Niet svätejšieho zámeru,
ako mať takú kariéru,
pod ktorou šija zohne sa.
Zem, to sú moje nebesá.*

*Nič nezazlievam nikomu.
Ja len chcem neďaleko od stromu
dopadnúť, mätko, ľahučko,
do trávy ako jabĺčko.*

* * *

*Keď padne na mňa temnota a tiaž,
čo mi dáš, Pane? V toku smutných minút
kam utiecť z domu? Kde si odpočinúť?
Ty si môj ostrov slnečný a pláž!*

*Ty si môj teplý ostrov v mori zím
a v horúčosti ty si chladok paliem,
ty si môj zdravý úsudok, keď šaliem.
Kľaknúť si k tichu najlepší je čin.*

*Ak strážiš moje kroky, ustráž ma,
nech moje cesty krivolaké, zrázne
neodvedú ma od viery a bázne.
Nech pod nohy mi svieti Svietosť oltárna.*

Hodina básnictva

(koľká v poradí)

Akoby vo mne zavyl lesný vlk,
na mesiac vyjem svoje sny a hlásky,
vence z nich vijem, básne bez zámlk
nádeje, viery, vernosti a lásky.

V každom z tých vencov slovo je môj kvet
zo záhrad srdca, polievaných mukou,
či naozaj je ešte schopné znieť
hlboko, čestne ako vytie vlkov.

Nech láskavo mi vlky odpustia,
že vykrádam ich ako Božie ruky,
keď sa k nim chodím učiť do húštie,
načúvať, ako z hrude driapu zvuky.

S nástoľčivosťou bodľacia
prichytia sa mi o hlasivky v hrdle.
Tak málo je ich, ale vystačia
na spev, keď nastúpi a na hodiny udrie
tá požehnaná chvíľa voľných lúk,
to všetko moje bohatstvo a príjem.
Krv vo mne zovrie, ako v lese vlk
vyvrátim hlavu k mesiacu a vyjem.

<https://www.facebook.com/nywolforg/videos/2561233487261394/>

Pocestný

Na brehu jazera ti vlny hladia členky,
pod tebou hlbina je takmer bezodná.
Vtáky načúvajú ti, nemajúce mienky,
ibaže bezo mňa.

Darmo sa potom prejdeš mladým lesom,
kde každý strom má v rukách kolísku,
radosť je pri tebe, len ja tam nie som,
a nikde nablízku.

Do piesku píšem hrotom svojho noža,
no verše, suché riečne korytá,
akže sa na ne túžby vôbec zložia,
len vietor prečíta.

Lane sa pasú v húštinách, už od svitania
ich oči v listí úzkosť rozmiestni.
Ale to v záhrade len zrelé slivky ráňa
ten vietor pocestný.

Všade je, kmáše listy paliem v púšti,
presýpa piesok, čerí jazerá.
A tak aj verše, kým ich zotrú prsty,
snáď po mne pozbiera.

Vojak Lampert

*Zaspával v kasárenskej posteli
vedľa mňa, vojak Lampert. Odkiaľ? Ani neviem.*

*Mlčky som čakal, kým sa osmelí
a z vrecka vyberie si hrebeň.*

*Posmeľoval som ho, tak už spust',
veď aj tak skoro izba celkom zhasne.*

*Hrebeň sa chvel a po okraji úst
tancovalo mu vtedy čosi krásne.*

*Na matku myslel, možno na dievča:
muzička dobrá, ťažké srdce lieč mi...*

*No ani piesne smútky neliečia,
len prehlbujú ešte väčšmi, väčšmi.*

*Eahol si nabok, keď mu na srdci
bodalo aj sto ostrých kordov hrotmi.*

*Na dôkaz smútku, že je vidúci,
z kúsočka lipy strúhal sošku do tmy.*

*Pochovali mu včera mamičku,
naposledy ju objal ešte vlani.*

*Ovečku strúhal. Takú maličkú.
Keď mi ju dával, strácala sa v dlani.*

P. S. Vojak Lampert. Jeho krstné meno si už nepamätám. Základnú vojenskú službu si odkrúcal v rote tlačiarov. Chlapci to boli hrubí, drsní, až cynickí. Stalo sa, že som ich pristihol, ako vlastného veliteľa priviazali o posteľ a posteľ opreli o stenu. Chudák čatár absolvent tam visel dolu hlavou, keď som vošiel do izby. A visel by tam ešte pekne dlho, keby som ho nezachránil. Lampert bol iný. Tichý, mlčanlivý. Posteľe boli zoradené po dve vedľa seba, a tak sme sa mohli občas zhovárať. Príbeh s ovečkou je pravdivý. Hádám sa po vojenčine stal ozajstným rezbárom.

* * *

*Najvrúcnejšie sú listy neznámych,
kým človek nevie, iba duša verí.
Najsladšie bozky sú tie okamih
pred samým bozkom, kým sa dotknú pery.*

*Cesta je stokrát krajšia ako cieľ,
preto nech celkom pomaly sa míňa.*

*Len poraneným chýba skorocel,
v púšti je rajom najkrutejšia zima.*

*Krásne je v akomkoľvek počasí,
preklínať ho je také nerozumné.*

*Dôležitejšie je, že bola si,
ako to, že sa chladná túliš ku mne.*

Brat rytmus

Teším sa noci, keď sa znesie prítmie
a za tienidlom lampy čaká tieň,
až lusknú kastanety, až sa v rytme
bolera srdce premení len preň.

Netreba viac, len opätky, ich klepot
o dlážku sna, a zaleje ma mier,
tá múdrosť hudby, svetlo mojich slepôt,
čo tancuje mi po okraji pier.

Ten rytmus zvrta sa a za mňa myslí,
ja som len dlážka pod opätky chvíľ,
pre morzeovku, pre ten zvislý
prúd ohňa, čo z nej ostych zmyl.

Ten rytmus premien, tanec mojich bremien,
prichádza placho, celkom nesmelo
na srdce klope mi, no nikdy neviem,
či neťuká mi prstom na čelo.

Ten rytmus, ktorý zavše sotva tuším,
tá pieseň nanovo, vždy od nuly.
Taký má údel, pospevovať hluchým,
nech aspoň tvária sa, že počuli.

*** Keď vzniká báseň, podobne tancuje duša vo mne**

<https://www.facebook.com/gimilis.saxelit/videos/1061743280568037/>

Kytica

Obloha, modrá líška, pohrýzla ma na kosť,
i moja krv, i moja krv je modrá.
Takú má nezábudka, zvonček, pakost.
Som šľachtic, zbohatnuvší žobrák.

Ale tá krv je modrá rieka túžby,
na kosť sna modro pohrýzla ma líška.
Už by som celkom vykrvácal, už by
som v húští navždy zaspať mal, a stíška.

Ale tá krv je modrá rieka citov.
Pakost sa kúpal v nej a do okvetia
pohrúžil oblohu a žehnal mi tou
nehou až z druhej strany sveta.

Malá lož

Na útese, kde ako obraz v ráme
k oblohe visí smútok, nohami
starý muž hojdá, presvedčivo klame.
Zodvihne pohár vína, podá mi.

No medzi nami útes je a priepasť,
snažím sa, nedosiahnem na víno.
Na vidinách je lepšie stáda nepásť,
tak znie ponaučenie mamino.

Prejde čas. Do zriedených šedín
zasuniem prsty, celý v úžase.
Na mieste starca na útese sedím,
nohami hojdám, klamem o kráse.

Už tuším, nie je veru žiadna vina
nohami hojdať, kývať z útesu
a mladému snu núkať toľko vína,
koľko len jeho oči unesú.

Poučenie

Vyber si z písmen, sú vždy bez viny,
sám nalož náklad na oslíka litier.
Nečuduj sa však, nebuď naivný,
že z piatich písmen líder býva díler.

Prosím ťa, hlavne nenechaj to tak,
dávaj si pozor, nezabudni, kto si.
Zlý nie je hlupák, zlý je veľký mág,
prehodí písmená, a má ťa v moci.

Tu je ten front, tá vojna obsahov.
Vznešenosť všednie. Velebí sa mrzké.
Zbabelú zradu nazvú odvahou
Zuzky, čo tiché bomby nosia v blúzke.

Kamennú ste mi dali podušku,
zarezali pár mladých hrdličiek.
Idem si zbierať kúsok po kúsok
do hory dušu, na jej chodníček.

Pri vode zájdem hlbšie do trstia,
či zahniezdili čierne labute.
Nájdem tam lásky, čo ma opustia,
ako smrť pretekára v zákrute.

Po pierku pierko ma však pozbiera
večerný vánok, k brehu nahrnie
na kôpku do básne tá nádhera,
o ktorú som sa rozbil úplne.

Horké víno

*Pijeme síce z jednej čaše víno,
jeden z nás ale kladie ústa mimo,
akoby píjal nie tak z pohára,
skôr z ohňa, ktorý dlho dohára.*

*Na horkých perách nosím tvoje pery.
Akoby sa ma dotýkali zvery
až kdesi na jazyku tesákmi.
Ak ďalej nevládzeš stáť, pokľakni.*

*Uprostred tvojho mena stále kľáčim,
banujem veľmi, aj keď nemám za čím.
Azda že hlásky každou z piruet
odomykajú vo mne menuet.*

*Pijem to víno, tak ma poznamená,
že mávam ústa celé od plameňa.
Našťastie oheň z toho pohára
nezabíja ma, hoci nezhára.*

Ty nie si moja

*Ty nie si moja. Patrí mi
len premenené na rýmy.
Iba čo visí na pavúčom vlásku,
môžem mať. Nádej. Vieru. Lásku.*

*Vlastní len zlodej, vrah a bandita.
Násilník berie si, nič nepýta
a neponúka spiatky. Šťastie, ja sám
práve ťa nachádzam, kde strácam.*

*Bez teba, láska, bývam stratený,
bež teda, choď si voľne po zemi.
Ja napijem sa vína z toho kotla
drobunkých vecí, ktorých si sa dotkla.*

Na brehu rieky

*Na brehu rieky, na pobreží hlíny,
čo veki steká dolu stráňou z hôr
nevedno kam, sú vrstvy a ja s nimi
tu plyniem, zrnko, boží tvor.*

*Na brehu ornice a na pobreží ílu
len vyčleňujem z prachu ten svoj prach,
čo vráti sa, keď opäť stratí silu,
späť do ornice domov, do jej siah.*

*Som iba zrnko, vo mne sa však dĺžka
pretína s výškou, vytyčuje kríž.
To pre to jedno zrnko Popoluška
preberá v noci popol, keď ty spíš.*

Max Klinger: *Odpočinok Psyché* (1900-1920)

https://scontent.fbts3-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/67981994_2916258305067413_7446411824456531968_n.jpg?nc_cat=111&nc_oc=AQllGuDgoPDvuaorxZ6plkBtg4WDrcGSneKN1Bj4fn7hfi8n6AUZbaaY3jRR9AXx6Lk&nc_ht=scontent.fbts3-1.fna&oh=e442ed3862b973ca32600ff647e53coe&oe=5DDA5689

Múdrosť

Júliusovi Homolovi

Veľký som bol, no už som čoraz menší.

Načo je komu veľká prázdnota.

Čím bývam menší, tým viac želať smiem si,
nech si ma na prst Pán Boh namotá.

Veľkosť je drobná, v každej smietke spáva,
na vlne, ktorá atóm premostí.

V tom ušku ihly, ktorým musí ťava
na druhú stranu, z času k večnosti.

Skutočná veľkosť najmenšiemu slúži,
a najmenší je zo všetkého Boh.

Naparujú sa iba slabí muži,
sila je slabá, večne padá z nôh.

Nie som viac ako na vretene kúdel'.

Neviditeľné prsty krútia niť
na službe blížnym, lebo taký údel
človek má, milovať a teda žiť.

Eliáškovi

*Boh stvoril kvet a ľudí pozval k láske
a láska pozvala si k stolu
nezištnosť, obetavosť, vôľu.*

Boh stvoril kvet a ľudí pozval k láske.

*Láska a vôľa oslovili ruky,
aby kvet polievali vodou
len za odmenu zopár plodov.
Láska a vôľa oslovili ruky.*

*A ruky ani netušili o tom,
že v potu tváre zvelebujú Pána,
len láska usmiala sa zrána.
A ruky ani netušili o tom.*

*Boh stvoril kvet a v ústach stvoril slovo,
zo snov a z námahy sa stala veta,
z lásky sa narodilo dieťa.*

Boh stvoril kvet a v ústach stvoril slovo.

*Len staré slovo, a znie opäť novo.
Boh stvoril kvet a človeku dal prácu
za plácu milosti a k dobru trochu času.
Len staré slovo, čo znie večne novo.*

Za vlasť

*Kľaknúť si, bozky klásť
na zem je hodná vlasť.
Prosiť, nech každý bozk
je plný lásky dosť.*

*Nech vody modrých riek
nie sú jed, nech sú liek.
Nech zelená sa les
a spieva do nebies.*

*Nech v lícach dievčeniec
svitá vždy rumenec.
Nech nasýti nás chlieb
len živých modlitieb.*

*Nech nikdy nie je chrám
studený zradný klam.
Slovenský ľud nech nebude
v omyle o blude.*

*Nech ako úsvit z hôr
Boh zide k nám čím skôr.
Nech tu kríž zloží z pliec
nie ako cudzinec.*

*Nech ako zore rán
sú srdcia dokorán.*

*Kľaknúť si, bozky klásť
na zem je hodná vlast'.*

** Hymnických piesní máme na export! Aj ja by som rád spieval niečo menej revolučné. Hymny sa však nedajú meniť ako ponožky. Báseň som napísal ako slovenský ekvivalent modlitby, ktorú spieval pravoslávny kňaz v nedávnom statute.*

<https://www.facebook.com/alexandr.zlobin.71/videos/2999230066785282/>

Klopajúci

*Na brány ticha ako pútnik klopem,
na oceľové ťažké kovanie.
Tak s klávesmi sa maznal Chopin
a tóny zlietali sa k nemu do dlane.
Krmil ich z ruky. Vtáky mu však z prstov
pili krv. Najviac pil,
až opájal sa krvou, temnou, hustou,
červenohrudý hýľ.
Hýľ nalieval sa krvou dobordova,
akoby si sám anjel trhal hrud'.
Tak z hĺbok ticha vytrhávam slová
a každú hlásku prosím, buď'.
A hlásky pijú z mojich ťažkých dlaní,
tón za tónom mi pijú z dlaní tieň,
z hĺbočín čiar. A netušíte ani,
že zázraky sú živé zo stigiem.*

Nezábudka

*Potok a tôňa pristanú jej očkám.
Ešte spí, drieme, ale ja si počkám.
Nad vodou mušky od rána sa hmýria.
Tri vlhy a ja, už sme na to štyria.
Piatí sme. Vietor zachvieva sa v chvoji.
Krása tých očiek za čakanie stojí.
Nebo v nich zažne plameň do belasa.
Už-už sa zdá, že vstane, usmieva sa.
Tri mladé vlhy, jedna ako druhá,
spievajú z vrby. Potok, mokrá stuha,
júlovej zemi ochladzuje rany.
Vietor sa chvie, no netuší to ani,
že sa tým chvením dotýka jej pliecka.
Ráno je, úsvit pokojom ma plieska
po neholenej tvári. Letí motýľ očkáň.
Ešte spí, drieme, ale ja si počkám.*

Po celý život hľadám. Čo som našiel?
Iba to chvenie, náhle ako kašeľ.
V radosi hľadám, nachádzam však v smútku
opojnosť vône, hlbokú a prudkú,
na odvrátenej strane toho splnu,
čo bledne nado mnou a očka sú mu
poduškou, kam si na ustatú hánku
pokladá hlavu za denného spánku.
Belasá z nebies, iskra, ktorá predsa
odprskla na zem z anjelského štetca.
Ešte spí. Drieme. Spev vlh, no a tóna,
chladivá ako vietor v hrive koňa,
bdejú tu so mnou, čo tu večnosť čakám
na modrú studňu, čo šla usnúť dakam
na blizny kvetu, za viečka, až za stud,
kde ani báseň neodváži sa už žasnúť.
Vietor sa chvie, no ona nepohne sa,
neuprie očka hore na nebesá.
Nenapije sa z hĺbky toho jasu.
Lietajú mušky nad hladinou a sú
žiarivé ako hviezdy v chladnej noci.
Nádherný ktosi prechádza sa bosý,
na očka dýcha, kladie bozky na ne.
Počkám si veru na to zmŕtvychvstanie.

* * *

Je láska to, čo uhranie, až desi?
Smie taká krehkosť krájať na kusy,
keď predtým kladie prsty na klávesy
tak božsky, až ťa hudbou zadusí?
Je toto neha, keď ma rozoznieva,
na hrane smrti do úst dýcha mi,
keď predtým vyvoláva z hĺbky dreva
tón za tónom a vraždí notami?
Kde bola hudba, kým mi z prstov stiekla
ako krv, keď sa srdce nabodne?
Spúšťa sa z raja, vybuchuje z pekla?
Zákonite? Či len tak náhodne?
Musím byť hriešny, aby som bol svätý?
A prečo potom mlčí čistota?
Alebo iba vina máva deti,
iba hriech býva zdrojom života?
Svetlo a tieň sa v mojej duši zhlukli,
zrazili sa a nakríž preťali.
To preto spievam, akoby sa z kukly
vyľahol motýľ, socha zo skaly.

*Udiera láska berlou do kameňa,
otvára studničku, liek na žiadzu.
Križ si ma kladie križom na ramená,
nesie ma, lebo nohy nevládzu.*

Živly

*Pstruh rýchlym vodám chýba,
v bahnitých sumce sídli.
Ale vták nie je ryba,
o nebo prosia krídla.*

*Dážďovka posúva sa
vrstvami hliny. Vlky,
slobodné ako krása,
nebudú ti žrať z ruky.*

*Kôň bez pána by zdivel,
lev by však chradol, krotký.
Všetko má ten svoj živel
rado len podobrotky.*

*Široká strmosť stromov
pristane cestám lesom,
čo privedú ma domov,
veď bez domova nie som.*

*Holubom patrí veža,
nebohým cintoríny.
Kde otec s mamou ležia,
raz budem ležať s nimi.*

*Dovtedy s tebou, štíhlou
zo vzdialeného brehu,
zo všetkých možných živlov
ako pstruh hľadám nehu.*

Len dážd'

*Do dažďa odievam sa,
do tvojich rias a vlasov.
Lejak ma dobelasa
zahŕňa krásou.*

*Jediným vzdychom plúca
dvíha dážd', vôňa chlebov.
Do nebies odejú sa.
Do sna, čo dýcham s tebou.*

*Krič ešte na mňa vôňou
lúk, čo tak nežne vraždia.*

*Hlaholom všetkých zvonov
krič na mňa. Vlasmi dažďa.*

*Uviaž mi vlahú mašľu.
Poviaž mi dažďom šiju,
povrazmi, ktoré kašľú
na tých, čo z vášne žijú.*

*Opri sa o mňa hrotmi
tak vznešene, tak nízko.
Prstami tráv sa dotkni
dna vo mne, čo tak risklo,
že ako na spotenej koži
blysne sa, aby stieklo
po nabrúsenom noži
pomedzi raj a peklo.*

Žena z Magdaly

*Mária, žena obdarená krásou,
nič nerobí si z nepriaznivej mienky.*

*Aj ona uverila, ibaže
ovíja do onucky vlasov
ustaté nohy, opuchnuté členky
do vlahých bozkov oviaže.*

*Nič nie je dostatočne drahé
pre lásku k Bohu, čo je chvíľu s nami.*

*Akoby ozaj čosi tušila,
prikladá pery, horúce a nahé,
ešte aj na prach pod nohami
so vznešenosťou motýľa.*

*Mária, narodená v Magdale,
nie som ťa hoden, tvojej úprimnosti,
ktorej sa Pán Boh vyjaví.
Bozkávam tvoje sandále,
ja, len prach ľudských kostí,
ten opak svätej výšavy.*

*V šialenom smútku s celou svojou prudkou
povahou kladiem bozky na nebesá.*

*Verím, aj ja si milosť vyprosím.
Opakujem tú vrúcnosť ženských skutkov
v nádeji, že aj mne sa
po ceste k hrobu zjaví Bohosyn.*

Blaženosť

*Ležať, len ležať ako prelát
či Oblomov,
ten starý blázon.
Mať všetko,*

čo sa len dá želať,
prikrytý ranným jasom.
Za hlavou ruky, na vankúši,
cez nohu noha preložená,
mať ten jas na sebe i v duši,
ako má krásu vo sne žena.
Prepúšťať srdcom všetky deje,
minulé, i tie, čo sa iba stanú.
I všetku lásku,
aj keď nie je,
a predsa nezabúdaš na ňu.
Čo ešte treba?
Viac už ani smietku.
V bláznovstve lásky,
a nie v pekle skepsy,
ako myš vyjesť
striedku z chleba.
Všetku.
A stratiť strach
a zaspať v klepci.

* * *

Nezhromažďujte, čo sa musí strácať,
nezhromažďujte, čo vás potom spúta.
Nechcete perly vtáčích staccat
v bezodnej chladnej hrsti zabudnutia.
Postupne, teda takmer okamžite
zrúti sa v sebe pyšné pokolenie.
Nezhromažďujte vôbec, zhromažďíte
len gule prikované o holene.
Nežite ako za mrežami väzni,
nie, ani z jednej strany mreží.
Milujte, nezhromažďujte viac, nežní
ako keď nebo na tvár sneží.

* * *

Za strechou kdesi ako vody splavu
budí sa cesta pozlátená ranným
vstávaním slnka. Ako mŕtvu hlavu
zdvihne ho kostol, vlastne veža nad ním.
Ten okamih, keď nemôžeš sa pohnúť
ani len o krok, náhle duša smutná
preruší spevom. Kikiríka kohút
už tretí raz, len odinakiaľ - zvnútra.
Od veci spieva duša, ved' kto iný
by ešte slávil s takým horkým plačom

*precitnutie, a oľutúva činy.
S istotou stojí, hoci nemá na čom.
Všade, kam stúpiš, cesty plné mín sú -
niektoré vybuchnú. Aj to sa stáva.
Tak si nás zavše ako zlatú mincu
Boh skúša v zuboch, či je ozaj pravá.*

Čakanie na dážd'

*Azda raz dočkáme sa lejaku
na rozkvitnutie piesku v našej púšti,
raz azda lejak miesto zázraku
do toho sucha strčí vlhké prsty.
Podobne čakám ja a podobne
čaká tu so mnou dobré, v hĺbke kdesi,
že o nás azda cestou zakopne,
zahromží, ale napriek tomu vzkriesi.
Nie som nič viac než vyprahnutá púšť,
daromne plná túžob ako semien,
kým nevloží si do mňa vlhký prst
dážd', anjel môjho Boha premien.*

Láska má slová

*Láska má slová, ja len pozvanie
milovať, iba pokľaknúť si k studni,
no nie som studňa, ani zhola nie,
ona je čistá, ja som taký brudný.
Kľakám si k studni, ale perami
bojím sa dotknúť nebeského chvenia,
že o môj hriech sa voda poraní.
Pokoj je pre vodu, smäd pre mňa.
A predsa ukradomky, potichu
dotknem sa vody s tvárou podivína
na hrane odvahy a ostychu,
a studňa šepká, ospravedliví ma.*

V studených dial'kach

*V studených dial'kach, takých neznámych,
až od bolesti v nebi kričia vtáci,
buď ešte chvíľu, aspoň okamih,
čo trvá večne, to mi zatiaľ stačí.
Akákoľvek buď, hoci ako smrť,
raz milosrdná, inokedy krutá,
iba ma miluj, tak ma prísne súd'
bezodným pádom k nebu pozdvihnúť.*

*Udieraj do mňa ako na bubny
a nevypušť ma viacej zo zovretia,
a ak nie, naveky ma zabudni,
na štyri strany sveta nech mi city letia.
Nech do mňa dúcha vznešený tvoj dych,
tak navštevuj ma, takto ešte blíž mi
v studených dialľkach, v časoch studených,
keď takí ďalekí sú naši blížni.*

VEĽKÝ TRESK

*Pozriem sa na hodiny, ráno šiesta,
pozriem sa opäť, večer o päť šesť.
Sekundy dní, a do jednej sa zmestia
do nekonečna menšieho než päť.
Bod pred výbuchom, ešte stále hustý,
ešte len Logos, plný myšlienok.
Len potencia, čo nás drží v hrsti,
more i rieka, studňa, pramienok.
A zrazu výbuch, hrste plné zrna
sypú sa do úhoru menom nič,
a čas a priestor do bodky sa splnia,
žriebäcie stáda ženie pohonič.
Pozriem sa do zrkadla, a som starý,
pozriem sa znova, je tam znamenie.
Bola tu láska. V kalendári
pred chvíľou bola jar, a jeseň je.*

Druhé narodenie

*Kto má len hlavu, na hlave len uši,
kto však už nemá uši počujúce
to hlasné ticho z hlbín v nemej duši,
kto nemiluje, daromne má srdce;
kto má len pusté jamy v krásnej lebke,
hoci mu okná očí nevytĺkli,
kto dlane studené má, aj keď hebké -
je plný slov, a predsa je len mĺkvy.
Darmo smiech rozjasní mu líca,
darmo mu v hrudi mocné srdce búcha.
Nestačí iba z tela narodiť sa,
kým ešte raz sa nenarodíš z Ducha.*

Ikaros

*Zaodieva sa motýľ belások
do šupiniek, ja do hlások.*

*Zaodievam sa do zvučného peria
a krídla vo mne tomu periu veria.*

*Ku pierku pierko, hláska ku hláske,
k oblohe stúpam po tej retiazke.
Láska ma na to dlho navykala,
premieňajúc ma na Ikara.*

*Hlázky sa vo mne viažu na slová,
doslova každé ráno odznova.
K oblohe stúpam po rytmus a po rým,
nič to, že v lúčoch slnka zhorím.*

*Smrť na konci tej retiazky
milšia je ako život bez lásky.
Nemilovať, to veru vedia mnohí.
Ó, požehnané pády do oblohy!*

Slobodovýmyselníci

*Vycicajú si mravný dôvod z prsta,
kradnú ho ako sviecu z oltára.
A zatvárajú, zatvárajú ústa
tam, kde Boh dokorán ich otvára.*

*A zašívajú, zašívajú pravdu
do čalúnenia svojich ľstivých viet
tak, že ju sami sotva znovu nájdú,
a vyhlásia, že pravdy ani niet.*

*A nedovolia, nedovolia posun
a premenia tú pravdu na čísla,
že nebola, že iba ľudský rozum
si pravdy vlastne z nudy vymýšľa.*

Tušom duše

1

*Keď čínsky majster chodí čiernym tušom
po nedotknutom bielom papieri,
akoby plod sa pohol v matke: Tu som,
bezkrídly anjel božej nádhery.*

*Jediným ťahom, len tak mimochodom,
len aby hádam neustala reč,
vystúpi, akoby sa preniesol len o dom,
do výšin hudby, na hrot, kde sa meč
dotýka srdca. Na bod bez omylu,
kde azda iba smrť už pochybí.
A naveky tam stárpne, na tú chvíľu,
kde anjeli tak radi stali by.*

2

*Už ani máčik, ani jedna bodka
do kontextu, a tobôž navyše.*

*Krása sa leje ako mlieko z hrotka
a celého ťa znova napíše.*

*A od a po zet celkom prepíše ťa,
nie po písmenku, ale odrazu,
tá náhla drzosť, znovu taká svätá,
že sám sa staneš časťou obrazu.*

*A celkom si, už nielen iba sčasti,
a nič sa na tom viac už nezmení,
že prijmeš zmysel ani nie tak v šťastí,
no ako bolesť v láske na zemi.*

Bdiem či spím

*Strmo je nahor. Takmer po kolmici
stúpa mi duša, celá rozovretá,
a sama nevie, hýbe sa, či visí
v tých modrých výškach. Nič si nepamätá.*

*Nič neťaží ju, aj keď hmlisto tuší,
len neurčito, iba rozptýlene,
že nosieval som kedy balvan v duši,
akoby mi zem kľakla na korene.*

*Bože, tá rýchlosť! Ako svetlo! Stokrát,
tisíckrát väčšia, ešte viacej vari.
Tak stúpam, Pane, v tvojom srdci okriať,
úsmevom stať sa v tvojej tvári.*

*Dokorán celý, duša rozovretá.
Ťarcha je preč, už takmer od obeda,
ba čo, nič zlé si duša nepamätá.
Spím či bdiem? Prší abeceda,
na lopatkách mi krídla z veršov pučia.
Vanie len neha ku mne z toho brehu,
kde Boh ma prijme do náručia
širokého od Alfy po Omegu.*

Sen a skutočnosť

*Aké ste vlastne, veci, lásky moje?!
Keď pozerám sa na vás, hľadím inam?
Ste vôbec skutočné? Či ďaleko je
k skutočnosti, čo vlastným srdcom vnímam?*

*Je hudba to, čo napĺňa mi uši?
Alebo hudba zostane im skrytá?
A čo je vôbec skutočnosť? Kto určí,
kde sen je, zdanie, a kde realita?
Nebýva v silách hudby ani básne
pochopiť veci, tohto sveta hostí.
Milujem, preto ste a zostávate krásne,
ó, vecičky, vy božské maličkosti.*

Mama

Mamička moja, slnko ranné,
vstávala denne na svitaní.
Schádzalo slnko mame Anne
na všetku prácu do jej dlaní.

Také sa šťastným deťom stáva,
aj keď im v žilkách šijú čerti.
Kuchyňa. Stôl. A na ňom káva.
Biela, len taká z čerstvej melty.

Jednoduché, a predsa pestré,
len premenené na obláčky,
čudesá chodia, ak si v detstve
za stolom sedel kolenačky.

Kuchynské okná - morské brehy,
pripomenú mi zavše matku,
prísnosti trochu, mnoho nehy,
najviac však lásky do ostatku.

Nebeské dary našich matiek...
Mamička moja, hviezda ranná,
dal mi ťa Boh, ten veľký stratég,
a dal ti krásne meno Anna.

Navštívenie

Ako sa mi také stalo, neviem,
viem len, že to je a pretrváva,
nebo vo mne, svitanie, a nielen,
taká vojna, milá, nekrvavá.

Anjeli v nej vedú svoje vojská
na front, kde sa strieľa z revolverov
tak, že náboj na čelo ťa bozká
láskou, nádejou a vierou.

Nad všetkým, čo ma tak vierolomne
skúša, že ma o hriech unúva a prosí,
otvára sa, otvára sa vo mne
nebo - úsvit po studenej noci.

Otvára sa priepasť vnútri lebky,
pod jej klenbou, medzi rebrá chrámu
anjelom tam na nebeské letky
premietajú krásu, iba krásu samu.

To je všetko, celučký môj príjem,
delím sa oň s rodičmi a deťmi,
a len z toho zvyšku aj sám žijem.
Nebo krásy, nikam neuleť mi.

Ešte zostaň vo mne, ešte svitni
nad priepasťou, nad tou temnou jamou,

*zostúp do mňa, ešte príd' mi
písať hoci fresky krásnych klamov.*

Ešte mám slová

*Ešte mám slová, ešte sa mi viažu
do rytmu podľa srdca, do piesne.
Ešte vždy vládzem zdvihnúť k nebu pažu,
a nebo darmo ani nehlesne.*

*Obloha mlčí, ale za oblohou
je iné nebo, ktoré tuším
iba tou piesňou, láskavou a strohou,
pripravený vždy k vzácnym návštevám.*

*Len príd'te, príd'te, nepozvaní hostia,
milujem vás skôr, ako chodíte,
srdce i duša od vekov sa postia,
nech pod nohy vám rastú pažite.*

*Kvôli vám nikdy nezamykám na noc,
len príd'te - hoci ako zlodeji.
Príd'te a žehnajte mi krásou Vianoc,
nie ako popol hriešnych Pompejí.*

Mystický vták dudok

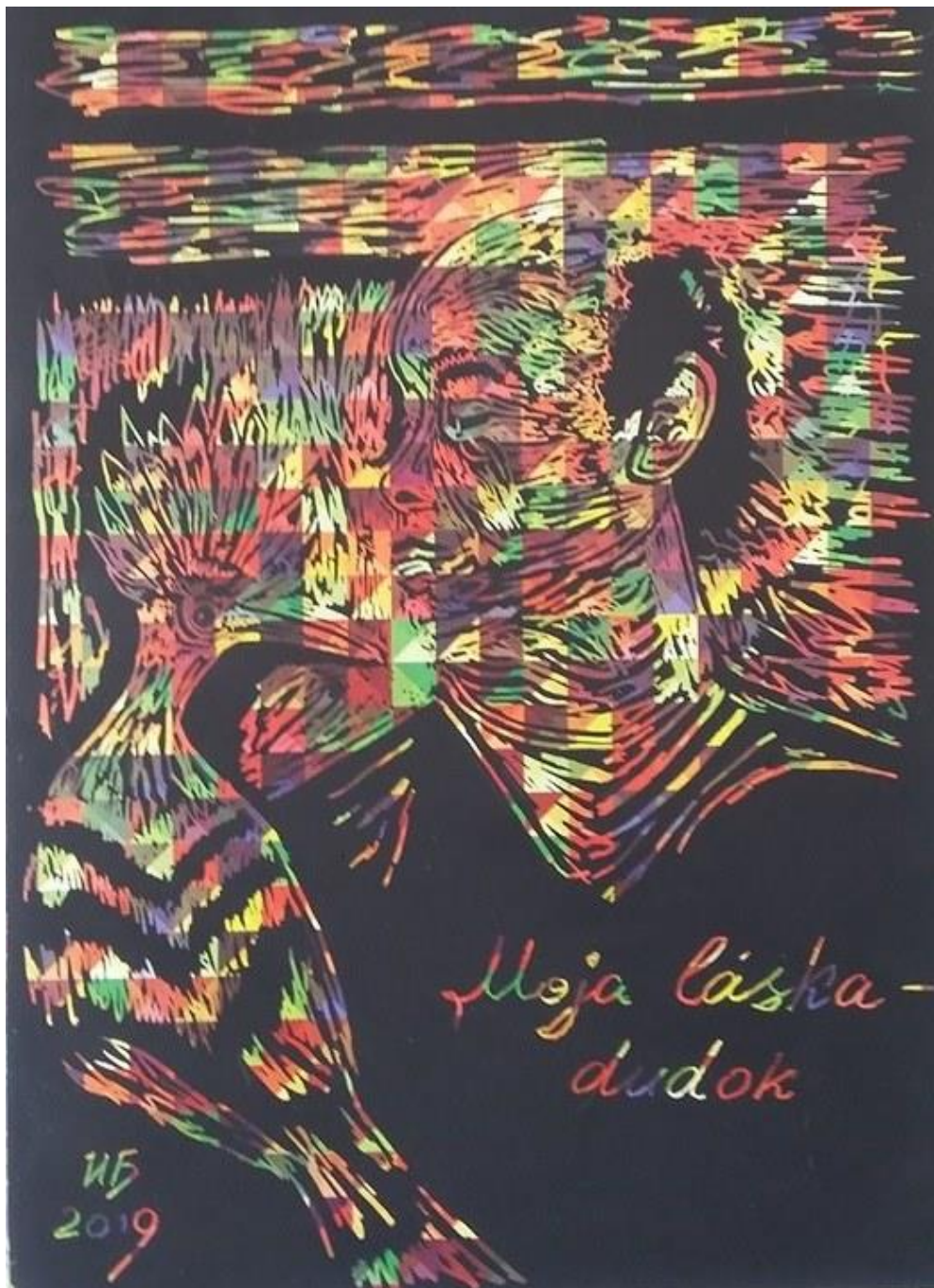
*Nakláňa hlavu ku piesku a číta,
sluchom ho číta - šuchot hmyzích nôh.
Tak prorok číta z veľkej knihy Bytia
budúce deje, ktoré píše Boh.*

*Nakláňa srdce s celou svojou dušou
k svätému tichu, keď v ňom spočinie.
Tak paličkami ako z čínskych tušov
vyberá si hmyz dudok v krajine.*

*Prorok a vták, aj keď sa roky krátia,
čítajú z piesku, čo sa mihotá
tichšie než príznak, a v tom sú im bratia
básnici, prosebníci života.*

*Piesok a hviezdy, presýpanie hodín,
pád zlatých zrníek z čaše do čaše,
po spev a múdrosť kolenačky chodím
k vám, keď ma túžba smädom opáše.
Príkladám ucho na prach vlastných kostí,
na kosti predkov, dávno zosnulých*

*a odpočívam, odpočívam ostych,
keď vane Duch, až zatajuje dych.*

https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/v/t1.0-9/67710132_2883691084990802_6281904903266762752_n.jpg?nc_cat=104&nc_oc=AQnPc72JEsLVUpTXAhsBy37YMeeZvEYNB7gZVRKT-rMr9zFuP3nFeTua_SS-IJjyzDY&nc_ht=scontent-vie1-1.xx&oh=4dfd87232d59337b344e0b6cb60295e1&oe=5DA45AF9

Neprajníkom

*Zo všetkých zoznamov ma vyškrtnite,
z každého, kdekoľvek, i tam, i tu,
o polnoci a hoci na úsvite -
nevyškrtnete ma z úsvitu.*

*Vygumujte ma všade, kde len chcete,
lámate a rúbte, páľte do vôle,
kdekoľvek stretnete ma na planéte.
Boh si ma nájde v popole.*

*Vytrhajte mi hoci z hlavy vlasy,
nepohorším sa, ústa nešpúlím.
Podstatné je, že Boh je Bohom krásy.
Premohol smrť, keď zišiel k zosnulým.*

*Nechám vám všetky medaily a pocty,
kreditné karty, heslá od zámok,
len nech ma neškrtné Pán budúcnosti
v zozname svojich večných poznámok.*

Boháč

*Nemám nič, ani ostrov na mori,
na ktorom bývam, ani jednu z paliem.
Vystačím si s tou troškou pokory
a s krásou, od ktorej tu šaliem.*

*Nemám nič, a nič mi netreba.
Vystačuje mi studnička, ten prierub
od srdca rovno do neba,
tá fatamorgána, ten prelud.*

*Naozaj nepotrebujem viac nič.
Chudobným nechávam svet biednych vecí.
Mne boháčovi postačí len gýč,
keď svitá hlboko, až v kostiach kdesi.*

NON NOBIS

*I láska posledná, i prvá
rovnako pominie.
Len čo ti obetúvam, trvá.
Non Nobis, Domine!*

*Všetko len tebe, čo mám,
na čo si spomínam,
čokoľvek, Pane, konám.
Sed Tuo Da Gloriam!*

Exprompt

Vtáčiky, bratia z horných poschodí
zelenej katedrály, s vami bývam
v blaženom smútku krásnej náhody
a s vami spievam meandrom a nivám.

Puknuté srdce zakaždým mi zrastá,
zašité hudbou, keď mi zahudú
anjeli mojej clivoty a šťastia,
hľa, najskutočnejšieho preludu.

Do hrdla vázy sviežu mimózu
vkladám si od skorého rána,
tú harmóniu vášho lomozu,
to požehnanie od samého Pána.

Ale nie mimóza sa vo mne hanbí,
to ja sa chviem, ten rybár z brehov dní.
Ako krv roním z rany jamby,
prihrubý a vás taký nehodný.

Všetko sa chvie

Všetko sa chvie, i hviezdy, les, i tráva,
i so mnou sa tá krása občas stáva.
Ako chvost páva rozvinie si vo mne
farebný vejár. Aj keď si len skromne
spomenie na mňa, potom taká božská
ústami rovno na pery ma bozká.
Dovtedy vláči sa však s celkom iným.
Z nevery básňou žiarlivo ju viním,
obžalúvam ju pred trávou a lesom,
pred všetkým, kde som, i kde nie som.
Pozývam hviezdy svedčiť na deň súdu,
no hviezdy chvejú sa, tie sestry môjho studu.

Na súd je veru priďaleko pre ne.
Posielajú tam len to svoje chvenie,
čo nešikovne chvením aj mňa plní,
keď hrabne vo mne do puknutej struny.

Tak zavše hrá to chvenie do mňa kolmé,
tak na nervoch len preluduje vo mne,
keď na šiji mi navierajú šľachy.
Hrá moje vášne, nádeje a strachy.

Ako blesk do mňa spúšťa olovnicu.
Také je imanie všetkých, čo chudobní sú
a s duchom svojej prostoty sa vláčia.
Taká je krása nepozemsky vtáčia.

Také je chvenie kameňa, čo viaže v rohu
katedrály múr o múr, no a dušu k Bohu.

*Napni sluch až celkom ku nebesám hluchý,
počúvaj chvenie. Natrhne ti sluchy.*

Po daždi

*Po daždi huby zavoňali v listí,
kde premieňa sa, hníje nová prst'
a hríb z nej vzchádza dokonalý, čistý.
Tak z nehodných a nedôstojných úst*

*čpie slovo, celé zaodeté svetlom.
Na krajíčku tých nehanebných pier
postáva ako vtáča pred odletom,
samovrah na rímse tých nedostižných hier.*

*Podobne z brudu zliepa lastovička
pod strechou hniezdo ako spevný zvon.
Zmätené srdce trpezlivo vyčká,
až stíši sa a vydá prvý tón.*

*O čistote tak málo vieme vlastne,
keď o pokoji sníva nepokoj,
z akého hnoja vyrastajú básne,
a predsa vznešené sú, Bože môj!*

Zázraky

*Môcť sa tak roztaviť a roztiecť,
podobne ako húsenica v kukle,
až do času,
keď kukla zrazu pukne
a vylezie von motýľ...*

*Otec
môj nebeský,
Boh všetkých zmien a premien,
roztav ma ako kremeň
a premeň na sklo,
zo skla urob vázu,
jedno, či postupne, či zrazu.*

*Vlož do mňa slová, farby, obrazy,
kyticu poľných kvetov do vázy
a zalej vodou celkom po hrdlo.*

*A keby zavše niečo ubudlo,
jedno, či slovo a či voda priezračná,
doplň ma zázrakmi
a nestraš ma.*

*Nedaj mi splytčieť
ani pre výstrahu
nádherným tvarom bez obsahu.*

Rada

Čímkoľvek si, či bankárom, či bačom,
filozof, idiot či čokoľvek si zač,
zlosť vyliat' si smieš, ak je práve na čom,
len svoju vlastnú matku nerozplač.

Buď pribojný, ak treba, buď aj drzý,
buď opatrný, riskuj ako hráč,
do dlaní skry plač do poslednej slzy,
len svoju vlastnú matku nerozplač.

Miluj a miluj, koľko srdce vládze,
uži si život ozaj nadostač,
stavaj či búraj mosty, a tiež hrádze,
len svoju vlastnú matku nerozplač.

Ruvaj sa s vetrom, prebroď všetky rieky
a zdolaj štíty, z mračien k zemi skáč,
len o jedno ťa prosím, nerob matke prieky,
len svoju vlastnú matku nerozplač.

Chod' dlhšou cestou, vráť sa naspäť k skratke,
so ženskými sa po putikách vláč,
nezabudni však, nerob hanbu matke,
len svoju vlastnú matku nerozplač.

Buď zbabelec, buď hrdina, buď chlapík,
buď zúfalec, buď v duši blažený,
ten matkin horký plač ťa bude trápiť,
kým budeš vláčiť nohy po zemi.

Herečka

Kedysi krásna, nemala viac komu
rozžiariť zrak, už stará čochvíľa.
Nakláňala sa k nemu, nedbalo mu
prsíkmí pred očami zvonila.

Bol ešte mladý, obdivoval slečny.
Ten pohľad do výstrihu, taký priepastný,
za bežných okolností býval by mu smiešny.
Nesmial sa, brával si ho do básní.

Stretávali sa zriedka, ozaj iba zavše,
aj to len náhodne a nakrátko.
Pre ňu však nebolo nič krajšie,
s ním cítila sa ako dievčatko.

Tak nešikovne hrávala tú rolu,
no chvela sa vždy ozajstne.
A on ten uzlík starnúceho bôľu
tak galantne si brával do básne.

Bol taký čas

*Bol čas, keď deň bol ešte večný
a zhasla ho až pozdná noc.
Dlhý bol ako stehná slečny.
Od Vianoc do Vianoc.*

*Nebývalo nič väčšmi krajšie
než štvoro ročných období,
keď viazali sme mašle
dievčatám, a nie vence na hroby.*

*Bývalo nebo blízko celkom,
len pojašené, pochabé.
Prikrývalo sa v lete tielkom
a presvitalo v hodvábe.*

*Jedného dňa však nebo stíchlo,
vznieslo sa nahor do výšok.
Odvtedy čas už beží rýchlo
a pomalší je iba krok.*

*A plnšie sú len cintoríny
o ďalšie smútky bielych stúh.
A častejšie hlas okaríny
pripomína mi vlha, verný druh.*

Para

*Úzkostne čakám, ani neviem koho.
V oku je hviezda ako okuje,
vlastne tých hviezd je mnoho, mnoho.
A je to pokoj, čo tak znepokojuje.*

*Myslel som, zide na mňa milosť božia,
a veru zišla - para do piestov
a pod jej tlakom pohyby sa množia,
keď opiera sa do mňa bolesťou.*

*Búši mi päťou do srdca a z piestov
prenáša silu, koľko unesiem,
a odchádza, a odchádza s tou zvesťou,
len premenená na spev, na pieseň.*

*Vybavuje si účty ručne-stručne
krása, to náhle slnko z oparov.
Tak posunujú vo mne parné rušne
jej milostivé piesty pod parou.*

Z tajomstiev (5)

Čo sa to so mnou stále deje,
že chodí ku mne otec môj,
čo večný je, a tak, že nie je,
a ja som v ňom len tenký sloj.

Kam sa len obzriem, je ho plno,
a predsa ustúpi aj mne
kúkoľu vždy, keď seje zrno
a s láskou si ho v dlani mne.

Ozaj je tak, že nie je vôbec,
o tom, čo je, on súdi sám,
a ja som iba pútnik, chodec
ku nemu. Kráčam, neviem kam.

Ušiel som pred ním, premrhal som
dedičný podiel z jeho rúk,
no vrátil som sa naspäť časom,
objal ma, o zlom ani muk.

Ušiel som, ale kam sa schovať,
keď svedomie má strach a stud,
a hriech ťa stíha ako ovad,
a na šiju ti dýcha smrť.

Nevydal by som ani hláska,
len zašiel zhynúť do húštie,
keby nie láska, viac než láska,
čo oklamaná odpúšťa.

*** Poéziu treba cítiť, nie vysvetľovať. Myšlienka je iba kostra obložená svalmi a kožou, ale podstatný je duch.**

Opovážlivosť

Obesil som sa na báseň,
ako sa vešia samovrah
na vrbu, na dub, na jaseň,
ranný nach na horách.

Obesil som sa na krásu,
ako sa vešia milenec
na šiju svojho úžasu
a stuha na veniec.

Obesil som na lásku,
ako sa zavše obesí
život a visí na vlásku,
visí a hovie si.

Vreteno

Čakám, až si ma opäť namotá
ako niť na prst netušenou rukou
to sväté ticho plné života,
tá veľká jama plná hlasných zvukov.

Najskôr však musí usnúť zhon a hluk,
falošná plnosť, všetko dávno zhnité,
vreteno musí vypadnúť im z rúk,
až potom ticho pradie zlaté nite.

Neprídem jej už asi na meno,
tej sile, ktorá spracúva tú kúdeľ,
len kolovrátok, len to vreteno,
len ten môj údel, obyčajný údel.

V nehybných prstoch, taká záhadná,
že dojíma až k plaču hlasom matky,
pradie tie nite vo mne Ariadna
na cestu z toho labyrintu spiatky.

Doma

Všade je dobre, najlepšie však doma,
doma je všetko znásobené dvoma.
Môžeš aj stokrát odísť do sveta,
svet zabudne ťa, domov pamätá.

Doma je poklad všetko, i to všedné.
Doma je nebo na zemi, to siedme.
Doma je stôl a na ňom chlieb a soľ.
Odchádzam, aby som zas užasol.

Navštevujem rád cudzí hrad či kaštieľ,
no aby som zas živý domov našiel.
Nepotrebujem ladnosť čínskych váz,
stačí mi domov, na pleci tvoj vlas.

Doma je všetko také krásne prosté.
Doma je také jasné, kto ste, čo ste.
Lepšie byť doma posledný, než nedoma
prvý sa zrieknuť cti a svedomia.

Nokturno

Po vlnách nočnej rieky plynú čln,
veslami naberá z tých nočných vln,
dvíha ich plásty, po jednom ich spúšťa
späť na hladinu. Šuštia lístky hústia
po oboch brehoch, každý jeden trs
vysokej trávy ako výdych z prs
k oblohe šľahá, vznešený a číry,
zelený plameň strmej nočnej síry.
Pomedzi šplechot vesiel plynú čln,
za čln sa drží dlhé striebro vln
a do tých vln sa ako rybky hrnú
rozbité tváre hviezd a čriepky splnu.

Hviezdy a spln sú mince minulé
len za to ticho, za šum, za to plynutie.

Ty si chrám

Ty si chrám, ja k tebe schody,
pred oltár kladiem hriešny bozk.
Ty si soľ, ja len varím z vody,
ako vosk stekám, ako vosk.

Ja z dreva som, ty si však z ohňa,
zhorím vždy s tebou nanovo.
Keď prší, prší rovno do mňa
oblohy sivé olovo.

*Nebeskú hlaveň do mňa namier,
zastreľ ma, dnes tak ako prv.
Veď ty si slovo, a ja papier,
a atrament je moja krv.*

*Víchrice do mňa práve zmietla
všetok tvoj rytmus kastaniet.
Ty svetlo si, ja tieň som svetla,
viem však to svetlo naspamäť.*

Vertikála

*Dobre je žiť, no nežiť sebaklamom,
v tom temnom kraji, naprieč rozoklanom,
no v kraji, kde si s tebou potykala
nielen horizontála, no i vertikála.*

*Viac ako horizontál som sa dotýkal
ako strún na viole modrých vertikál.
Ako blesk spúšťali sa hrdlom, dole dušou,
písali po mne ohňom svojich tušov*

*a podobalo sa to zavše na misál.
Často som z toho čítal, niečo opísal,
a podobalo sa to aspoň trochu kráse,
a zopakoval by som si to zase.*

*Horizontála, to je moja vlasť,
no len po vertikále sa dá rásť
a hoci som si neraz hlavu kládol na stôl,
aj zo smútku som iba rástol.*

*Vertikála je ako britva, nôž či meč,
po ostrí ako kvapka krvi teč,
ale teč nahor, proti zemskej tiaži
silou ukrižovaných paží.*

*Vyzleč sa z kože silou motýľa,
aby ťa vertikála znova stvorila,
aby si ako kvapka krvi rástol
a vertikála stala sa ti vlasťou.*

Poistka

*Na obraz svätých sôch a ikon,
keď milosť dušu navštívi,
opáše ľudom ústa tichom
údiv až k nebu pálivý.*

*Ešteže skôr než múdry Papin
stvoril Boh ventil vnútri nás,
a rozumiem, a vtedy chápem,
že trhavina má tiež hlas.*

*V hrnci to vrie a stúpa para,
a éterická membrána*

*chvie sa, v srdci mi básne tára.
Tak krásne ticho trestá ma.*

Z tajomstiev (4)

*Aké je sladké zabudnutie,
keď Boh si na mňa spomenie
a nádej vloží pod labutie
krídla, a vyzve po mene
ustatú dušu, nech sa oprie
o jeho milosť. Duši poviem, plač.
Boh stvoril bolesť, lebo dobre
je vedieť, čo som zač.*

Z tajomstiev

*A čoho bolo dosť, to umiera,
úsvit sa časom zmení na poludnie
a poludnie zas v chládok večera,
no večer tu tiež dlho nepobudne.*

*A milujú sa dvaja šialene,
a z kľbka vášne v lone počnú dieťa,
jedno, či v posteli, či na sene,
podstatné je, že v samom centre sveta.*

*Počalo sa? Čo? Náš drahý anjelik,
len také nič, a predsa láska všetka,
Eliáško či jedna z Angelík,
drobnejšia ako hrášok, božia smietka.*

*Cez milióny rokov svetelných
prišiel k nám na zem posol, ešte nemý,
Dante či Mozart, knieža Metternich.
Modlime sa, nech darom bude zemi.*

*Uzučkou škárkou svetla vstúpil k nám
Boh taký ďaleký, a predsa taký blízky,
do pominuteľnosti, k hodinám,
čo s nami chlípú údel z jednej misky.*

Ach

*Po lúkach chodím za úsvitu,
keď ráno temno vybieli.
Lupienky margarétok trhali tu
zamilovaní anjeli.*

*Od dojatia až takmer úpiem,
no ako voda nachová
preliepa moje ústa lupeň,
a zneschopní ich na slová.*

*Kraj presýpa si zlato ovsu
veselo z dlane do dlane.
Namiesto slov len citoslovcia
omáľam v ústach oddane.*

Balada o Anne Achmatovovej

*Moje slabé srdce len žalostí
v utrpení, už hádam storakom.
A národ? Ten má iné starosti -
naďalej tlieskať podliakom.*

*Kto si len na mňa ešte spomenie
vo svete bez Paschy a bez Vianoc.
Národ má celkom iné trápenie -
kto o moc prichádza, kto získa moc.*

*Darmo by som skrz naskrz premokol
od krvi dakde v hĺbke kokpitu...
Blížnych je toľko, toľko navôkol,
menej je lásky, a niet súcitu.*

*Jazykom vykovaným natenko
v taký čas spievať hanba je.
Na hánku vašej ruky, Anna Gorenko,
klásť bozky Boh mi sotva dopraje.*

Každodenná Irine Koval'ovovej

*Za blízkych proste, proste za seba,
ako oheň, nie ako pahreba.
Vykašlite sa na pravidlá,
žehnajte, keď vás nenávidia.*

*Milovať dobrých - aké ľahké je,
odpúšťať hriech je z kraja nádeje,
nezradiť, darmo každý zrádza,
iba česť nech je vaša žiadza.*

*Bláznovstvo poctivého údelu.
Pýtajú kabát? Daj aj košeľu.
Volajú ťa ísť s nimi kilometer?
Chod' dva a nič si za to neber.*

*Nekáraj nikoho, len zaňho pros,
nech správne vône cíti nos,
ak sklamú ho, nech netrvá to dlho,
nech nohy z blata vyvedú ho.*

*Len krásou nech sú duše opité,
vzájomne za seba sa modlite
a nech ten zlý, ten niekto tretí
neokradne vás o spánok a deti.*

*Ak by aj o čosi vás obrali,
nech sú to veci tvrdé, zo skaly,
alebo nech sa tvrdé srdcia zo skál
premenia, aby kajúcnik ich bozkal.*

*Milujte všetky živé bytosti
a žehnajte im ticho, v skrytosti,
srdce nech podobné je na nebesá,
navzájom ctíte, milujte sa.*

*Myslíte na tých, čo vás predišli,
veď dobre viete, čo mám na mysli.
Modlitba zbraň je prenáramná.
Keď modlíte sa, pamätajte na mňa.*

Kolobeh

*Vypili ma vody, prehltli ma studne,
ale raz už Mojžiš udrel do skaly.
Z Ježišovho boku nikdy neubudne,
vody spásy mu v ňom navždy zostali.*

*Krstili ma takou zvláštnou vodou,
čo má v kvapke celý mocný prúd.
Po tých kvapkách, po stupienkoch schodov,
prenesie mi dušu ponad smrť.*

*Ako kvapka vyvriem Bohu z boku,
čo raz navždy hrotom prebodli.
Premením sa aj sám na hlbokú
ranu studne, spásy nehodný.*

Len samá voda

*Len samá voda, ani jeden brod.
Hod' do mňa chlieb, nie, radšej kameň hod'.
O kúštiček zníž hladinu tej tíše,
alebo nie, nech radšej po mne píše.*

*Hod' do mňa kameň, rozčer spánok vlh
uprostred toku, vyvolaj v ňom kruh,
zodvihni ho a potom na tom kruhu
píľ ma a prepíľ, vykleň vo mne dúhu.*

*Na hrane dúhy rozpoľ ma a brús
do vzácných tvarov každý jeden kus,
vlož si ma k iným navždy do koruny,
kde hniezdi krása ako vtáča v trní.*

*Tou krásou potom pocti ma a spas,
seba aj mňa, i každúckého z nás,
čo sedávame na brehu tej vody,
cez ktorej ticho nie sú žiadne brody.*

*Hod' do mňa kameň, polož prvý schod
ku chrámu, čo je v nás, nie popri nás, nie pod,*

*hod' do mňa bochník tajomného chleba,
nasýť ma, spas ma, keď si spasil seba.*

*Nasýť ma, spas ma, rozmnož tých pár rýb,
z chýb upeč bochník, hoci ako vtip,
alebo nie, buď rybou, stíhaj ma a zhltni,
nádherne ako hudbu struny lutny.*

*Vyplňuj ma v Raji, tak ma veru spas,
ako sa z hrdla derie božský hlas,
keď človek miluje a o nebesách žiali,
aby sa jedni tešili a iní báli.*

*Pokúšaj ma a skúšaj v každej jednej z dôb,
všetko mi odním, či som ako Jób,
či obstojím, tak pokúšaný dobou,
alebo či som z vybielených hrobov.*

*Nechaj ma roky blúdiť po púšti,
keď som sa s tebou ťahal za prsty,
no neprepisuj v tragédii drámu,
namaľuj dúhu do prázdneho rámu.*

*Stvoril si človeka a pripravil si preň
deň dlhší ako vek, vek iba ako tieň,
vyšiel si na kríž, zostúpil až na dno,
zanechal klince, korunu a plátno.*

*Každý z tých klincov, jedna z hrozných skôb,
drží ma nad priepasťou krátkym menom hrob,
nad sebou samým, úbohým a lysým,
a na tých skobách v prázdnote tu viším.*

*Ty vieš, kde kedy spočinul môj vlas,
na ktorom pleci ktorej z tvojich krás.
Azda raz povraz upletieš z tých vlasov
a poviažeš ma naveky s tou krásou.*

*Jem tvoje telo, pijem tvoju krv,
len biedne zrnko, v prstoch si ma mrv,
rozmrv ma na prach, umeľ zo mňa múku
na teplý bochník jediného zvuku.*

*Prosím, ten zvuk nech nie je iba hluk.
Čokoľvek prijmem z tvojich božských rúk,
nasýť ma, spas ma, nebohého spola,
ako chceš ty, nech bude tvoja vôľa.*

*Prosím ťa však, vždy lepšiu možnosť zvol',
lepšie byť v tvojom jarme ako vôl,
než aby duša horela či ziabla
v požari z ľadu na čele vojsk diabla.*

*Nasýť ma, spas ma, po hladine veď,
neskoro bolo včera, preto aspoň hneď,
hneť ma a uhneť, nech som opäť Adam,
cez tvoje ticho brod už veki hľadám.*

*Hod' do mňa kameň za večný môj pád,
alebo nie, pád nadol k nebu zvráť,
prijmi ma ako syna, ako blázna,
trestaj ma chlebom, kameňom, no spas ma.*

Výnimky z pravidiel

*Ako žiť, Pane Bože, po dnešku,
bez obriezky, len pre samotné chvenie.
Kúpil som si dom iba na piesku,
vyššie sto rokov bez pukliny v stene.*

*A nemám ani srdce zo skaly,
aby čím väčšími odolalo času.
Odišli všetky, čo ma bozkali,
navždy mi však nechali tú krásu.*

*Na piesku dom sa zrúti spravidla,
to preto asi obrástol som perím.
Zavesil si mi srdce na krídla,
veď skalopevne milujem a verím.*

Jablonka v poli

*Jablonka v poli, vrhá cez deň chládok
na plaché zvery, prikrýva ich strieškou.
A v noci hojdá rybky z hviezdnych sádok,
šupinky do tmy chvejúcich sa plieškov.*

*S košíkom jablák v páľave i v daždi
v pšeci stojí, no a po strnisku
môžu k nej všetci, veru ozaj každý,
a rozdáva, a nemá z toho zisku.*

*Ako tá jabloň aj my by sme mali
dávať sa iným, hoci sú nám cudzí,
ovocím plakať v radosti i v žiali,
naporúdzi byť v hojnosti i v núdzi.*

Srdce

*Strácam ho, mizne kúsok po kúsku,
podobné v chráme stredovekým freskám.
Raz naisto ho zlomia ako halúzku.
Nedbám však. Ďakujem mu, tliekam*

*za každý úder, za ten motýlí
šum krídel, ktorým žehná ma aj trestá.*

*Za všetky krásy, ktoré chodili
v ústrety ku mne, nepohnúc sa z miesta.*

*Už sotva tlčie. Cítim, aké tenké je
to chvenie, ktorým ozýva sa z hrude.*

*No plné je, tak plné nádeje,
a veru po posledný úder bude.*

Pobratím

*Po nosné dierky v tme a černi
zaplavujú svet bielym znamením.
Ako vy som už zasa nemoderný,
brat Rúfus, brat môj Jesenin.*

*Mám však dosť času. Ako motýľ očkáň
nemám už naponáhlo, som
za večnosť. Rád si počkám
na okamih, čo obráti svet hore dnom.*

*A budem s vami hľadiť zo dna,
čo premení sa v nebesá,
na moju zem, čo láskavá a rodná
naveky krásnou stane sa.*

*Dni mňajú sa, sily krátia.
Dovtedy nevzdám sa a nezmením
nič z toho, čo ste milovali, bratia,
Milanko Rúfus, Sergej Jesenin.*

*Tolko je krásy. V oceáne vôkol
kúpem si dušu, ležiac na znaku.
Nepotrebuješ ruky, aby si sa dotkol
zázraku.*

*Tolko je lásky. Nedovidieť konca,
až na hranicu mlčania jej vln.
Nepotrebuješ oči, iba skloň sa
a na jej jase slepé srdce slň.*

*Tolko je nádeje. A ešte tryská,
a ešte plynie rieka ponorná,
belasá túžby, čo sa volá výška,
a ešte mi jej ohne smútok spopolnia.*

Z ontológie

*Drží ma vôňou po ruži,
na vôdzke si ma vodí.
A duša nevie, či si zaslúži
pod nohy také schody.*

*Čo vlastne vie, ak netuší
ani kam schody vedú,
tie stupne, jazvy na duši,
voňavé dúšky jedu.*

*Dost' bolo rečí, treba ísť,
až po nebo, to siedme.
A rastie, rastie z puku list,
kým zožltne a zvädne.
A zvädne k novej zeleni,
čo vybuchuje z puku.
To Boh, Pán dobrých znamení,
nám znova podá ruku.*

Blues

*Kráčajú mnohí, plece popri pleci,
zdá sa im, že sú v čele nových dôb.
Nemnohí idú opačne, a všetci
pľujú im do ich protismerných stôp.
A davy hádžu do ich tvári blato,
a podpaľujú strechy kostola.
A opakuje, opakuje sa to
vždy odznova, a stále dokola.
Nehľadám si ťa v zúrivosti davov,
hľadám ťa podľa sklamaní a sĺz,
čo korunou sú, čo sú tvojou slávou,
hľadám ťa, ako pravdu hľadá blues.
Na prehry nakašľať, i na úspechy.
Uchmatnem si ťa z nebytia,
keď pošmykneš sa na okraji strechy,
kde moje básne ťa vždy zachytia*

Plameň

*Plameň je ako strom, strom mojej krvi
košatej od prachu až k nebesám.
Tak odpusť, odpusť, že som bol tvoj prvý,
i že to na plot básne rozvešiam.
Cez všetky latky veršov píšem naprieč
jediné veľké milujem, tak pod',
pod', ak si vznešená, a pod', ak tápeš -
o ďalší krok, aj o jediný schod.
Zo svojich stavcov, z týchto krehkých rebier
staviam ti schodisko, a chrám, a kríž.
Vezmi si lásku. Nič viac si už neber,
len k nežnej vášni vzopni sa a stíš.
Nahotu vezmi, nahotu a k tomu
už iba milosť, ktorá obráti...
A postav hniezdo do rázsochy stromu,
čo k nebesám je v krvi košatý.*

*

Plameň je strom, čo horí zeleno

a verí v teplo, v život z nádeje.
Koleno priložím, to poleno
do ohňa, hádam nás dvoch zohreje.

Druhé, ak treba, priložím
k prvému, a nech plápolá
do všetkých lejakov a zím,
až do samého popola.

Vo víchre premenený na polom
zhorieť sa v tebe pokúsim,
a hlavu si tým popolom
posypem, prachom kajúcim.

Môj popol, môj prach živý je,
nemá a neprináša smrť.
Vyrastú z neho ľalie
na perách prosby, buď.

Resumé

Spoločná krajina.
Chlieb. Srdcia. Skaly.
Horliví udávali ma
a svätí milovali.

Sila

Je taká sila,
ako zvieracia
kazajka objíme.

Kým zuby
do šije zatne,
z tela vytláča
dušu,

priezračnú
farbu z tuby.

A maľuje,
a nebo natiera
tou farbou.

Podľa miery
nádeje a viery
ošklivosť vzniká,
no i nádhera
oblačné diaľky čerí.

Je taká sila,
ako dážď a sneh,
zamkúna srdce
k Bohu rozovreté.

*Plamene v nás,
požiare našich striech
mieša si na palette.*

** * **

*Som iba hriešnik, ale jeden cieľ
má moja duša, obrazy a rýmy.
Už to je šťastie, že som vôbec smel
jeden vzduch dýchať so svätými.*

*Pomreli mi už, ale dobrý Boh
oživí svojich synov hoci zo skál.
Som iba hriešnik, ale padám z nôh,
aby som Bohu sväte nohy bozkal.*

*Natieram mu ich ako olejmi
a moja pieseň na päty mu dúcha.
Unúvam Boha, Pane, odej mi
nehodnú dušu lemom svojho rúcha.
Zo svojho stola zhoď jej aspoň kosť
lásky a viery, smietku udivenia.
Ale nič nemusíš, už to je dosť,
že nadýchla sa krásy tvojho mena.*

Sólo a zbor

*Duša je nebo, telo pevnina,
to nebo s pevninou sa objíma,
ako sa brehy objímajú s morom,
aby sa stali liturgickým chórom.*

*Náhlia sa k sebe obaja čím skôr
a keď sa dotknú, rozlieha sa zbor,
spev rozlieha sa z túžob, no aj z bôľov
vysoko ako holub pod kupolou.*

*Zvysoka nebo k zemi ovísa,
nebu je zem len kulisa.
Tak telo nežne o dušu sa stará,
ako keď husle vložia do futliara.
Koncertný majster si raz navždycky
z futliara vyberie tie husličky
a ku nebu sa vznesie večné sólo
o rodnej zemi, kde tak dobre bolo.*

Kompozit

*Päťdesiat oviec stúpa každý deň
po vrstevniciach hory, cestou trávu spása
len centimeter nad zemou, a aká je to krása,
verš za veršom tak popisujú zem.*

*Popredku pastier, pozadu len psík,
a všade tráva, stromy, vrstevnice, vtáčky,
a obloha, k nej borievčie sa náhli kolenačky,
a nikde nik, a nikde viac už nik.*

*Psík odbieha a ovcu zavracia,
tú jednu, ktorá zašla do úšustu,
a pastier v ústach priloží prst k prstu,
hvízda, a melódia nie je zvieracia.*

Matrioška

*A čo ak vesmír je len jedna bunka
v nesmiernom tele, drobná, mrňavá,
a podobne aj vo mne vôkol slnka
obieha iná hviezdna sústava?*

*Čo ak to všetko vôkol je len peha
na tvári Boha, a čo ak iba vred,
a čo ak do mňa podobne sa zbíeha
hnis iných planét, iný chorý svet?*

*Niekedy, zavše, preniká mi stredom
hrudníka neutišiteľná clivota.
Bojím sa, že som sám len takým vredom
na dokonalej pleti života.*

*Chcel by som, nech je Pán Boh dobrý krajan.
Hádzem mu k nohám vonné lupene
a preventívne skláňam sa a kajám,
nech predsa len má so mnou strpenie.*

Sekvoja

*Duša už sotva hýbe perami,
pripravená už prekĺznuť ich brámkou
do záhrad, odkiaľ prstom kýva mi
staviteľ vzdušných zámkov.*

*Architektúra jeho čírych snov
nepotrebuje viacej moje slová,
veď ozaj, načo jednotlivých slov
v celostnom chráme Slova.*

*Vidím ho jasne, modrú sekvoju
múdrosti, pravdy, čistoty a krásy.
Duša sa hýbe už len k pokoju,
kde niet zlých čias, veď nie sú žiadne časy.*

*Len pokoj, Pane, pokoj na duši,
belasý pokoj z nehynúcich záhrad
nech nakoniec ma tichom prehluší.
Takto ma spas a iba tak ma zatrať.*